

Eil Bloavez

14

MEZEVEN 1949 - 35 Lur

LANGLET

TAOLENN AN NIVERENN-MAN

Ar zùl, devez ar plijadur (L. Bleunven)	Pajenn	2
Gouellou ar Miz (An Tad)	—	4
Petra raimp evit an divroerien vreizal? (Arzel Gervorvan)	—	5
Gwechall e Kerwenn (H. Greff)	—	6
Señu hanter-kant vloaz (Kantik)	—	8
Mamm goz, ha c'houi, Tad koz (Louenanig Breiz)	—	9
Yann hag an divnourer	—	10
Penaos e tougenñ eur plac'h yaouank he disglaoier (Yann Korrigan)	—	11
Tenzor an dinñ goz (Ab Sullo)	—	12
Ar c'hafè (Keourimtin Riou)	—	13
Ar Brezoneg e Breiz (Yann Korrigan)	—	14
C'hoariou	—	15

PRIZIOU :

Koumanant ordinal (eur bloaz)	350	lur
Koumanant a zikour	500	lur
Koumanant a enor	800	lur

Kas an arc'hant da : **M. l'Abbé Laurent BLEUNVEN**
Recteur de **Plomelin**, par Quimper (Finistère)

Skrivit sklaer hoc'h anezho, mar plij

Koumanantit! Klaskit deomp koumananterien!

LAKIT EVEZ BRAS

1. Evit kement a zell ouz danvez-skrid ar gelaouenn : skriva da rener Kioaz Breiz : **Mr l'abbé Jean-François Falc'hun**, professeur au Grand Séminaire de Quimper (Finistère).

2. Evit kement a zell ouz Koumanantou ha profou, skriva da : **Mr l'abbé Laurent Bleunven**, recteur Plomelin, par Quimper, (Finistère). C. C. P. 1266-53 Rennes, ha nann mui 21.802 evel arack.

REVUE MENSUELLE

Ar merour : **M. l'Abbé BLEUNVEN**
Recteur, **PLOMELIN**, par Quimper

Ti Moulerez Kreiz Breiz
36, Rue Richard Lenoir, **RENNES**

AU MEUBLIER D'ART

Ep - Breiz

René CREACH'CADIC

21, Avenue de la Gare, **QUIMPER**

Téléphone 4-83

Son Musée d'Art Breton

Ses Intérieurs Anciens

Installations de Magasins

Aménagements de Cafés

et de Bars Américains

FILET BILIEU

BISCUITS FAMEUX

QUIMPER

CAMIONNAGE

DÉMÉNAGEMENTS

L. Tanguy

Quimper

GARDE-MEUBLES

DÉCORATION, LITERIE, TISSUS D'AMEUBLEMENT

A. POUCH et Fils

TAPISSIERS
DÉCORATEURS

17, Rue Sainte-Thérèse, **QUIMPER** — Téléphone 11-60

TI ar GLOAN

9, Straed ar C'higereziou, **KEMPER**

Gloanajou digemmesk

eus an oll ardameziou

E ti **SOUFREREZ KERNE**

E. BEGOT

13, Straed Jean-Jaurès, **KEMPER**

Téléph. 9-33

E vez dresel adteuzet evit ar gwella goloioù-kaoutchoug ar rodou

Gwerz a c'holoioù a bep ment — Labour vat, graet hep dale

"AGA"

Véritable Cuisinière à feu continu

"UNIQUE AU MONDE"

MODÈLES POUR PENSIONNATS
COMMUNAUTÉS, FERMES, etc...

Concessionnaire :

LECERF, 8, Rue Kerfenteun, QUIMPER — Téléph. 8-88

ART SACRÉ **Pierre PÊCHE**

ORFÈVRE
BRONZES
STATUAIRE
CHASUBLERIE

14, Boulevard de Kerguelen
QUIMPER (Finistère)

Téléphone 8-10

LUNETTERIE — ORTHOPÉDIE

Diplôme
de l'Ecole
Nationale
d'Optique

DELBENN

Diplôme
de l'Ecole
Française
d'Orthopédie

16, Rue Kéreon. — QUIMPER

LE BIHAN-SALUDEN **VITRAUX**

7, Rue Kergariou
QUIMPER

PAPIERS D'EMBALLAGE EN TOUS GENRES
SACS ET NAPPES EN PAPIER, FICELLES

Jean PAYAN Dépôt : 54, Quai de l'Odéon
QUIMPER Tél. 12-88

QUIMPER

FAIENCERIE HENRIOT

QUIMPER

TOUTES CARROSSERIES
INDUSTRIELLES & COMMERCIALES
"Métallique et Alliage Léger"

TUAL

TREDION
MORBIHAN

TÉLÉPHONE : 6

"A SAINT JOSEPH"

325, Rue Léon-Gambetta. — LILLE (Nord)

J. GORRISSEN, Tailleur diplômé

Toutes spécialités pour M^{rs}. les Ecclésiastiques

SOUTANES, PÉLERINES, MANTEAUX ROMAINS, etc...

BAS pure laine très solides : 350 francs

TRAVAIL SOIGNÉ — PRIX MODÉRÉS

ÉTABLISSEMENTS

Pierre CHANCERELLE

Conserves Alimentaires

(4 USINES EN BRETAGNE)

SIÈGE SOCIAL : QUIMPER

MOUSSEUX SUPÉRIEUR "Vve AUBIN"

Gwin - Spoumek Dreist

E gwerz e ti an holl Varc'hadourien - Gwin
dre ar Vro a-bez

AR ZUL, DEVEZ AR PLIJADUR DEVEZ AR C'HOARIOU

Setu pellik 'zo abaoue m'am eus digoret amañ tachenn ar zul. Eun dachenn zoun hag ehon eo : n'am eus graet nemet he c'hignat, diwar c'horre...

Evit echui, eur gerig da lavaret e tle ar zul beza devez ar c'hoariou, devez ar blijadur.

Daoust hag eur c'hristen a c'hellfe klask, da zul, eur blijadur all ouspenn plijadur e ene?

Ya! Hep mar ebet!

Anaout a rit holl, lennerien, gwerz kaer an Ao. Gwilhou diwarbenn ar c'hoarierien-voulou. Selaouit :

Hep eur begad pebr hag holenn

Eo meurbet goular ar zoubenn.

Evelse ma n'ho peus bemdez

Nemet labour tenn hag enkreiz,

E vo divlaz ho-teveziou :

Ret eo plijadur awechou...

Sklaer eo, an Ao. Gwilhou, kouls hag hon unan, ne fell dezañ komz nemet eus ar blijadur yac'h, an hini a ra vad d'an den : o lakaat e galon da dridal, o tiroufenna e dal, o tizui e spered; oc'h ober dezañ dizoñjal e boaniou pemdeziek.

Klevet am eus, antronoz eur « C'hermes », eun den aet war an oad, o lavaret din : « Plijadur a zo bet, plijadur!... ma ne gredan ket beza morse c'hoarzet kement all en va buhez ». Plijadur en doa c'hoaz o konta din an holl draou fentus en doa gwelet, ha plijadur en defe moarvat epad pell, o soñjal gantañ e unan, hag o konta d'ar re all...

Ouspenn lezel al labour a gostez, ouspenn pedi, an den bras kouls hag ar bugel, en deus ezomm eur wech an amzer da guitaat e vuhez ordinal, da rei avel d'e benn, d'en em ober krouadur, eun tammig. Evel an debri hag an eva, emañ en e natur kemeret ebad, en em zidui.

Goude an Ao. Gwilhou, klevit an Ao. Perrot o tiskleria ken brao :

Pétra zo kaeroc'h, da zul, pa ve

Peurc'hraet a zlead ouz Doue,

En em lettri er c'hoariou

A reas en hor raok hon tadou...

« C'hoari, c'hoari, ma wellai da izili », edo ar c'hiz gant ar re goz da lavaret. Ha bep sul, bras ha bihan a ouie kaout berr o amzer, tost d'ar gêr, gwech an eil e ti egile, aliesoc'h er maez hag en aer vat.

Cheñchet eo hirio giziou an dud, cheñchet ivez ar c'hoariou.

Mar deo kemeret ar zuliou-hañv gant ar redadegoù, ar zuliou-goañv, int-i, a zo kemeret muioc'h-mui ive gant ar « foot-ball ».

N'eo ket eur gounid evit kals tud, siouaz! Rak ar c'hoariou-ze, ouspenn ma laeront, re alies, e zevez digant Doue; a zo c'hoariou skuizus, hag a ra muioc'h a zroug eget a vad d'ar c'horf. War zigarez ma vez an daoulagad o para warno, ma vez komzet anezo er c'hazetennou, ez eus c'hoarierien hag a ya dreist o nerz hag o galloud.

Evit eleiz a baotred yaouank, ar zul n'eo mui devez an Aotrou Doue, na devez ar familh, met devez ar « foot-ball ». O ene n'emañ mui nemeter c'hoari-ze.

Ne fell ket din tamall ar redadegoù hag ar « foot-ball » da veza holl fall. Pell ac'han! Pa vezont reizet mat, e c'hellont servichout da rei eur stumm kaer d'ar c'horf, ha da zouplaat an izili. Eur blijadur eo atao

gwelet paotred vat o tiskouez o ijin hag o nerz.

Ar rebech brasa a c'heller ober dezo eo ne blijont, peurvuia, nemet d'ar re yaouank a vez chachet, dre-ze, da vont pell diouz ar gêr, ha da jom diwezat en ostaleriou.

Ar pez a zo ezomm, eo c'hoariou hag a ra plijadur d'an holl, c'hoariou diouz doare an holl.

E karg ar yaouankizou kristen emañ o c'hask hag o c'haout, bremañ p'eo deuet an hañv.

Ar wazed ne c'hellfent ober gwelloc'h nemet adsevel ar c'hoarieriez-voulou, a roio dezo « plijadur marc'hat mat ». Hervez kuzul an Ao. Gwilhou, ra grogint bep sul d'abardaez er bôloulou, hag.

A benn diou pe deir eur, siminal du o zi

A lavaro koant dezo, en eur zibogedi,

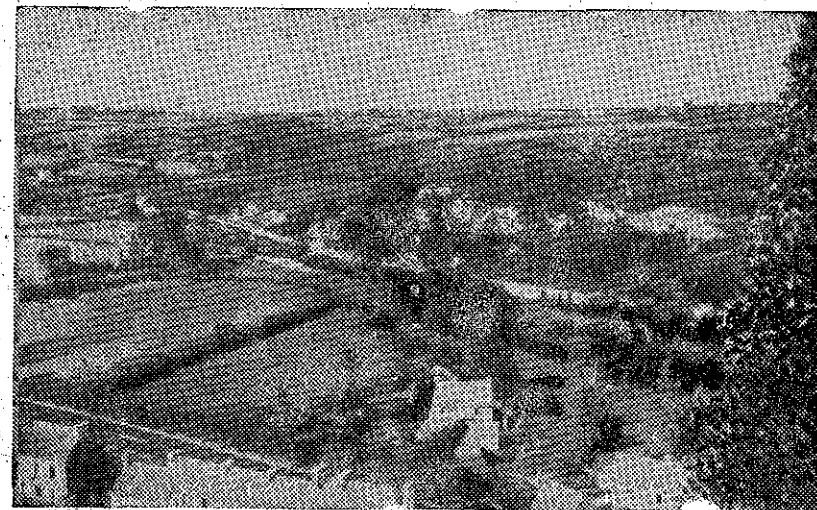
Emañ o bugale, emañ ar vammig koz,

Renket en dro d'an daol, du-hont, ouz o gortoz.

Ra lavarint neuze : « Benniget vo Doue,

A ro deomp plijadur, pa reomp e volonte !

L. BLEUNVEN.

KANTIKOU BREZONEK eskobti KEMPER A LEON

Deuet eo erfin mouladur nevez hol levr Kantikou! Setu, eur wech, eul levr kaer, moulet mat, war baper plijus, skeudennet gant an arzour brudet X. Langleiz.

Ra vo lakaet, buhana ma vo gellet, etre daouarn holl gristenien an Eskobti!

Gouelenn a c'heller al levr e Moulerez Kerne, 7, Ru an Dudjentil, Kemper.

An niverenn, 237 pajenn : 95 lur.

★ Goueliou ar Miz ★

1 mezeven : meurz : sant Ronan.

— Ar Zant-mañ, hag a zeuas eus Bro Iwerdon da Vreiz, a skignas ar feiz kristen en hor bro, dreist-holl e Lokronan-Leon, e Lokronan-Kerne, hag e kostezioù Sant-Brieg, e lec'h ma varvas. E Lokronan-Kerne emañ e vez, en eun iliz dudiüs da welet : eno e vez graet ar brosesion vrudet anvet « an Dromeni » ; eno eo e vo, er bloaz-mañ, gouel bras ar Bleun-Brug. Bretoned, kasomp diwar hon tro kement Keban a gredfe sevel o mouez evit komz enep Breiz, he feiz, he yez hag he groueliou kaer : diredomp niverus da Lokronan evit an Dromeni hag ar Bleun-Brug, ha pedomp Sant Ronan da rei deomp an dorn da adsevel hor bro garet.

3 mezeven, gwener kenta ar miz.

— « Kalon zakr Jezuz, me am eus fiziañs ennoc'h. Ar miz-mañ eo miz ar Galon Zakr. Enoromp ha pedomp anezi, gant feiz ha gant fiziañs.

5 mezeven, sul ar Pantekost.

— « An Spered Santel, eme Jezuz d'e Ebestel, *a zesko deoc'h pep tra* ». Kasomp pell diouzomp trouz ha safar ar bed, diskennomp e diabarz hon ene, hag e klevimp ive mouez ar

Spered Santel o rei deomp kelennadurez diwarbenn hor buhez kristen hag hor silvidigez.

12 mezeven, sul an Dreinded.

« *It, eme Hor Zalver d'an Ebestel, ha badezit anezo, en ano an Tad hag ar Mab hag ar Spered Santel* ». Lavaromp mil bennoz da Zoue evit ar Feiz en deus roet deomp, ha dalc'homp start dezil!

16 mezeven, yaou : gouel ar Zakramant meulet ra vezo. — « *Kemerit ha debrit, an dra-mañ eo va c'horf* ». Jezuz e-unan eo a c'houlenn diganeomp mont alies da gomunia... Perak eta chom da varc'hata?

24 mezeven, gwener : gouel ar Galon-Zakr. — Hirio dreist-holl en em erbedomp ouz Kalon drugarezus Hor Zalver ha gouestlomp dezi hor familhou, hor bro hag ar bed holl.

29 mezeven, merc'her : Sant Per ha sant Paol. — « *Te a zo Per, da lavaret eo « maen », ha war ar maen-ze eo e savin va Iliz* ». Hirio e vo graet beleien nevez : pedomp evito ha goulennomp digant an Aotrou Doue rei deomp beleien niverus ha santel.

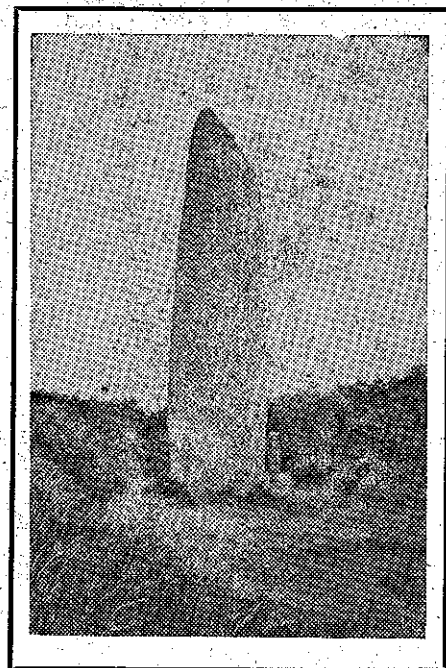
An Tad.

Maro an Ao, F. VALLÉE

D'an 3 a vezeven, da 8 eur diouz ar mintin, e varve en hospital Sant-Lorans, e kichen Roazon, en e 89-vet bloavezh, an hini a zo bet anvet Tad ar brezoneg, Fransez Vallée, en deus skrivet *La Langue bretonne en 40 leçons, Grand Dictionnaire français-breton*, ha kalz leoriou all a bouez bras. Daoust d'e yec'hed atao dister, en deus grêt eur labour souezus evit ar brezoneg.

Eur c'hristen mat oa ive, a gari labourat didrouz ha didabut. Marvet eo, goude beza resevet ar gomunion, da wener kenta miz ar Galon Zakr.

Er miz a zeu e komzimp hirroc'h diwar e benn.

Petra raimp

evit an divroerien vreizat ?

(Kendalc'h)

— Asa! Arzel, eme Ber, peur e lavari din ive, fraez, ar pez a zo bet divizet gancoc'h en hañv diweza, e Kemper, e kendalc'h an divroerien? Mall am eus da c'houzout. Komz n'eo ket diaes, met petra'vo graet?

— O Per, ne vo ket hir an dale? Setu amañ ar pez a dle beza graet da genta : bez' ez eus dija eur Sindikad e pep hini eus pemp departamant Vreiz evit an divroerien war ar maez, da lavaret eo evit ar re a ya da gemer atañ-chou pell diouz Breiz. Met ar re-mañ, evel m'am eus hen lavaret dit, a zo nebeut anezo (20 dre 100 hepken) e skoaz ar re a ya e kêr. Setu perak ez eus ezomñ eur *c'homite evit sikour an holl zivroerien*, kouls ar re a ya e kêr hag ar re a ya war ar maez. Ar c'homite-ze a vefe savet e pep departamant ivez.

— Mat, kompren a ran betek aze. Ha petra a ray ar c'homite, Arzel?

— Ar c'homite, Per, a breparo an dud a ranko divroa : *diskouez dezo peseurt plas a vezo diouz o doare*, ha *kaout ar plas-se dezo*... Evit al labour-ze, ar c'homite a vo sikouret e pep parrez gant tud a renk, gouest da anaout doareoù ar familhou ha da welet peseurt plasou a vefe diouz doare ar vugale.

— Labour ar c'homite a vefe eta gwelet da genta pere a rank divroa, hag ober dezo eun neiz diouz o doare a lec'h all!

— Ya, Per! Setu aze ar zoñj kenta, ha fiziañs am eus ne zaleo ket da veza kaset da benn... An eil zoñj bremañ, eo *sevel tiez-degemer*, er c'hêriou ha war ar maez, evit rei tu d'an divroerien d'en em zarempredi kenetrezo, Bretoned, ha d'en em voda en dro d'ar veleien vreizat karget anezo.

— Eun dra vat e vefe, sur, Arzel! En doare-ze, an divroerien n'en em zantfent ket kollet, pell diouz o Breiz. Hag e c'hellfent, n'eus forz peur, beza sklerijennet ha sikouret en o ezommou a gorf hag a ene.

— N'eo ket hepken eun dra vat, Per! Eun dra ret eo! Rak, ahendall, ne vije ket aes furchal da glask plasou d'an divroerien nevez, na sikour ar re goz taolet kuit diouz o flas. Ne vije ket aes kennebeut d'an Aluzennerien kas da benn o labour evit an eneou hag evit an unvaniez etre ar Vretoned divroet.

— Kaout a ra dit, Arzel, e teuod a berf da zavel tiez-degemer evelse? Arc'hant a vije ezomñ!

— Arc'hant a vije ezomñ, eveljust... met karantez evit Breiz a vije ezomñ muioc'h c'hoaz! Hor C'hardinal doujet, an aotrou'n Arc'heskob Roques, en deus roet eur skouer deomp, en eur envel da aluzenner e Paris unan eus e veleien ouizieka war gudenn an divroerez! *Ma ro pep hini e daolig-skoaz*, e vo kavet, eus an eil bloaz d'egile, tiez-degemer er c'hêriou brasa. An had a gaver dija e meur a hini, evel Périgueux, Paris, Vanves, Marseille, Angers, e lec'h ma'z eus a vremañ aluzennerien...

D'ar re o deus ar chañs da c'hellout chom er gêr eo dihuia, da zikour e breudeur divroerien, dizale o bugale marteze? Ar Vretoned n'int ket sotoc'h eget ar re all pa garont en em lakaat hag en em unani. An traoù a yelo mat en dro pa vo bet komprenet mat kement-mañ : e pep parrez diwar ar maez eo ret kemer muioc'h a breder gant an divroerien eget ma kemerer da lakaat elektrisite e pep ti!

Daoust pegen talvoudus eo, an elektrisite a c'hell gortoz. Ar re a dle kuitaat ar gêr, int-i, ne c'hellont ket gortoz! Ezomñ o deus da veza eur vuhez dereat, da zavel eur familh enorus, ha da labourat e peoc'h evit silvidigez o ene. Int-i, hag a zo bet ganet en hon touez!

(Da genderc'hel.)

Arzel GERVORVAN.

An Nevez Amzer

Netra kaeroc'h eget an nevez amzer e Kerwenn : a bep tu, ar vuhez a ziwan a nevez, a brouz druz, Laouene-digez a sked war an dud ha war an traou.

C'houez vat a zo en er gant ar glaz-vez a zav, gant bokedou a bep seurt liou, gant deliou ar gwez ha n'eus ket daou rumm heñvel anezo. Ar bleuniou a zigor an eil warlerc'h eben : da genta e teu ar c'hizier en haleg hag er c'helvez. Ar skao' a deu goudeze; ar spenn gwenn a zivorfñ diweza-toc'hik, ar re all a red da heuilh ar skouer roet dezo : pep hini d'e dro avat : « an deliou a zigor en dero kent eget digeri er fao ».

Laboused a bep liou a gan, mar deo eun dudi. Evito eo digor amzer an eurenjou : « da c'houel Sant Matiaz, ar piked a ra o ziez ».

Ar gwennilied a zo er vro, o nijal rēz an toennou pa vez arne pe kelou a c'hlaou; pa vez digatar an oabl avat, e nijont ken uhel hag an alc'houeder.

Kan ar goukoung er brouskoad a raio heklo, epad tri pe bevar miz, da c'hrakerezh ar raned er foenneier.

Dre holl an eured a ren.

Ar c'houennat eo labour ar miziou da zont, goude entent ouz ar chatal, eveljust.

Merc'hed ha gwazed, eur zac'h koz dindan o glin, a c'hellou parlochat epad meur a zizun! Diwar bennou an daoulin eo e vez c'houennet, pep hini o kas gantañ teir pe beder renkad boued. Dek pe zaouzek den a ya evelse d'en em heuilh...

Aze emañ ar poent da gonta marvailhou!

Yvona a zispleg-evit an deket tro! — he beaj e Brest. Evit pokat d'he mab martolod oa aet. Gant an hent houarn, mar plij! Kemere e Landi, diskarget e Brest : netra aesoc'h. Dont d'ar gêr a oa eun abadenn all. En treñ, pa c'houennas digant eur beajour azezet en he c'hichen, pegeit edod c'hoaz diouz Landi, e klevas eur respont souezus : « emamp e Kemper dizale. Abaoue Landerne emao'h o trei kein da Landi! »

Pebez nec'hamant! Kollet oa Yvona... Ha penaos dizrei ac'hano? Goude trei he godellou, e kavas daou wen-

neg, netra muioc'h... Evit netra e voe degaset da Landi, gant eur skritell war he bruched, la lavaret da belec'h ez ae...

Dizonet eo avat diouz an hent-houarn!

Biel ar Gernevez a zo eur gourlerc'her : e zouar boued-loened a zo c'hoaz da ober... abaoue m'eo staget da ober kenwerz-chatal. Penaos tra ne c'hell ket eun den galoupat ar foariou ha beza tieg mat. Ne c'heller ket servija daou vestr!

Job al Leurgêr en deus kollet eur gazeg-loan-bihan. Eur rivin! Evel pep den hag a ra koll bras, pe goude an tan gwall, Job a yelo da ober eur gest a dreuz ar barrez. Tammou sikour a gavo, bihan pep hini anezo, met o niver a ray bern. Job a c'hellou adarre sevel e gein. En em skoazella a oar an dud war ar maez.

Eun taol farserez bremañ war ar pengenn : Lan a ro eun divinadenn da Bipi vihan, eun denig lemm e lagad : — E pelec'h emañ toull ar bleiz? — N'ouzon ket! a lavar Pipi, nec'het.

— Ma ne ziskuilhez da zen, me hen lavaro dit!

— O, ne lavarin da zen ebet, a respont ar paotrig.

Neuze Lan, o komz sioul en e skouarn, a zesk dezañ :

— Toull ar bleiz a zo dindan e lost!

Pa vez inouet ar strollad, e sav eur ganaouenn. Merc'hed Lanhouarne a oar dibuna : « Petra zo nevez e kêr Iz »? gant hanter kant koublad d'an nebeuta; pe c'hoaz « Lokrist, an izel-ved ».

War don Itron Varia Lambader « e vez kanet eur zon nevez, savet gant Per, evit diskuilh ar vriz-gristenien, — ar skolaer hag e genseurted — a glask hada freuz er barrez diwarbenn ar skolioù.

Per a zispleg « Emgann Kergidu », pe al laeroniou-tud graet goude an Dispac'h, ha kuzet e kostezioù Mene-Bre, e Koad an Noz.

Per a roio ivez meur a bennad amzer d'al liorz harp ouz an ti : ar « jardin ». Kalz gwez frouez a zo da ziwall, kestennou gwenan, tachennou legumaj a bep seurt, ha bleuniou kaer, hadet gant ar merc'hed yaouank...

An amzer a dremen buhan evelse. Al louzeier fall a deu er maez, tennet gant ar c'hrog bihan a zaou viz : onk, alc'huezenn, skerig, teol, askol... hag ar boued a vez rouesaet er memes amzer.

Ar berniou louzeier a vez renket etre daou c'houenner : sec'hi a raint eno, betek ma teulio ar vugale gant eur bouteg, d'o dastum evit o zeurel er foz tosta. Eno e talvezint egiz teil d'ar c'haol da bommea a vez atao fourret gant Per hed-a-hed ar fezier : ar c'haol-ze a vez prenet digant Lan-nizdeda a deu bep merc'her da Landi...

D'ar poent bloaz-mañ e teu ar perc'henn da welet e diegez e Kerwenn. Pa vez bet wardro unan klañv, e ra eun tamm tro, ouz ret, evit tremen dre ar Gerwenn, rak mignoned eo ar perc'henn hag e verour.

Hirio, er voetur e beder rod, eo deuet gant e vreg hag e vugale. Meur a wech bep bloaz e teont evit eun devez penn da benn : eun deveziad plijadur evit an diou familh, a zo evel kerent...

Per hag an Aotrou a ra tro an tiegez, goustadik. Soaz hag he merc'hed, a ra eun devez ehan gant an Itron, adreñv al leur, etouez ar gwez avalou war ribl ar prad.

Ar re vihan, evel breudeur ha c'hoarezed, a gavo berr an amzer o c'hoari tiegezig... Graet e vezo meur a zifoc'hell, suterezed kelvez. Kavet e vezo neizioù moualc'h, laouenan pe bintig...

Plac'h yaouank ar vestrez a c'hoanta pep tra : al leue bihan, eun dafvadig o c'haloupat dindan e vamm, eun ebeulez nevez-ganet, evel mezo o vale, re verr he gouzoug evit peuri... ha kals traou all!

Setu amañ eul louarn bihan, stag ouz eur jadenn, evel eur c'hi! Hennez eo a blij bremañ ar muia dezil...

Bugale Soaz a stag da ouela gant aon da goll al louarn karet.

— Petra ra-ze? eme Soaz en eur bokat dezo. Er c'hoad ez eus re all. Tad-koaz a dapo unan all koantoc'h eget hemañ.

Mont a reas al louarn gant e jadenn, da Bloueskad. Ne voe tapet hini all ebet avat da staga en e lec'h.

Hogen ne jomas ket pell e ti ar perc'henn : Lanig a dorras e jadenn, hag a lazaz eur bern yer ha daou houad d'ar vestrez!

O klevet ar c'helou, paotred Kerwenn n'o deus ket truezet d'an Itron na d'he merc'h! Ha chom a ra ganto diou durzunell o richanat en eur gaoued.

Warc'hoaz emañ gouel Sant Yann! An tantad a zo emberr eta. Goude koan an tiad a bez a gerz gant tiz warzu ar frankizenn, e teid an hent, etre diou foenneg. Pep hini, bras ha bihan, a gav eun ordenn drez pe geuneud diouz e vent...

Evel eur zavadenn e vez berniet an erdin, an eil ouz eben, endra ma seller ouz ar vro : tantajou a zo war elum er c'harterioù all... Poent eo!

Evel ma'z eo dereat, eur filhor da zant Yann, — Yann pe Yannig — en deus karg hirio da c'houeza an tan. Stad a vezo ennañ.

Evit an eil tantad, hini sant Per, an tad-koaz, Per, eo a vezo bep bloaz gant an enor.

An den a denn e dok evit elumi eun torchad kolo sanket dindan ar c'heuneud. Hep dale, an tan a zav uhel-uhel; devi a ra ar c'hwibu, ar c'hui-let, awechou eun askell-groc'henn...

Eur pennad c'hoari ha galoupat tro war dro. Safar a zo : piou a lammo dreist?

Aze, en dro d'an tantad o vervel, e serr an noz, e vez lavaret hirio ar bedenn, goude beza graet teir gwech an dro d'al ludu tomm.

Hag en eur vont kuit, fennoz, goude beza shrinket ar regedenn en er da ober stered, e vez kemeret eun tamm glaou beo. Dont a reer d'ar gêr dre nec'h ar prad, evit tremen e kichen ar feunteun, ha teurel ebarz an dour eur c'hef hanter zevet, relegou an tantad.

H. GREFF.

EVIT EURED-AOUR TAD-KOZ HA MAMM-GOZ

Alies awalc'h e vez war hor maeziou al levenez da verka hanter-kantvet bloavez a vriedelez hon tud koz. Gwelet hon eus pegen nec'het e vezer o kaout kanaouennou da zisplega ar gouel : soñjet hon eus e rafe K. B. plijadur d'ar veleien ha d'al lennerien o kinnig dezo daou gan evit ar seurt gouellou.

SETU HANTERKANT VLOAZ

Kant'k gant
Brôgarour-Rozec, S.M.M.

Ton hag eil-ton
gant Yann Kerrien.

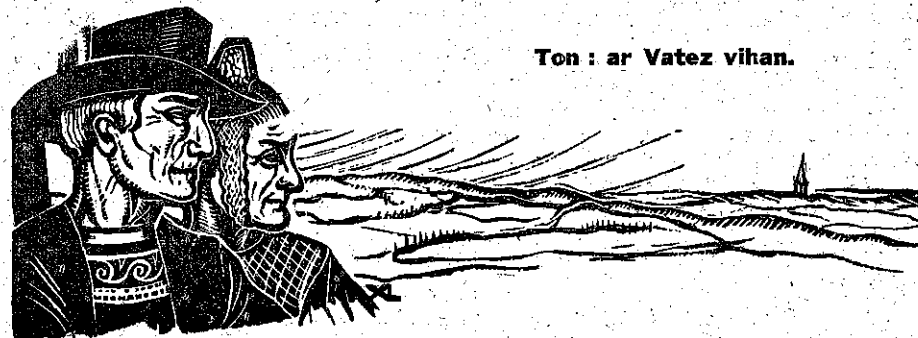
Moderato *2 Voez Kendere*

Se - lu han-ter kant vloaz, O Je-zuz, ma teu-jomp en i-liz,
di-ra zoc'h kou-blad yaou-ank kris-tah N'eo
mui ken drant hor c'herz hag en deiz ma re-jomp ar ouestl
sagr d'u-na-ni hor bu-hiez da vi-ken

- I. — Setu hanter-kant vloaz, o Jezuz, ma teujomp
En Iliz, dirazoc'h, koublad yaouank kristen.
N'eo mui ken drant hor c'herz hag en deiz ma rejomp
Ar ouestl sakr d'unani hor buhez da viken.
- II. — Bez' eo krinet hon dremm ha damm-groumet hor c'hein,
Rak bez' hon eus douget poaniou tenn a bep giz.
Ar bod-roz dindan bleun, daoust ha ne guz ket drein ?
Gouzañvet a-unan, n'eo ket ar boan ken kriz.
- III. — Eus samm pounner hor c'hroaz, a zougjomp a-gevret,
Da lavaret bennoz e tennomp digarez.
Evit al levenez hon eus hon daou bevot,
E kinnigomp dreist-holl da Zoue trugarez.
- IV. — Bennoz ive, Jezuz, evit hor bugale,
A c'hanjomp gant an nerz kuzet ennomp ganeoc'h.
Desket hon eus dezo war ho roudou bale,
Kinniget d'ho servij kement a felle deoc'h.
- V. — Meuleudi deoc'h, Jozef, mestr ar Familh zantel,
Hoc'h eus hor sikouret da zerc'hel mat d'hor ger.
Mari, plijet ganeoc'h astenn c'hoaz ho mantell
War hor bugale veo ha war hon Anaon ger.
- VI. — Goude beza gwelet, e kreiz c'hoarz ha leñvou,
Meur a lignez-bugel er bed, araok mervel,
Ra vimp digemeret harp-hag-harp en neñvou,
D'an devez ma plijo gant Doue hor gervel.

Imprimatur :
Kemper, 17 mae 1949.
J. COTTEN, vikel-vras.

MAMM GOZ HA C'HOUI TAD-KOZ

Ton : ar Vatez vihan.

(Ar ganaouenn-mañ a zo da veza kanet
gant ar verc'h-vihan pe ar mab-bihan.)

1. Mamm-goz, ha c'houi tad-koz, mar karit va selaou,
Me 'gano deoc'h hirio d'ho laouenaat ho taou.
Me 'gano deoc'h hirio d'ho laouenaat ho taou. O !
2. Pebez plijadur eo, din-me ho marc'hig paour (1),
Kana meuleudi deoc'h evit hoc'h eured-aour. O ! (bis)
3. Hanter-kant vloaz a zo, en deiz-mañ benniget,
Ho peus bet an eurvad da veza unanet. O ! (bis)
4. Evit eun deiz ken kaer, ho familh en dro deoc'h,
Dudi leiz o c'halon, a zo laouen ganeoc'h. O ! (bis)
5. Gwall-vihan oun-me c'hoaz 'vit gellout lavaret
Pegement ho karan, o va zud-koz karet. O ! (bis)
6. Eun Elig eus an neñv me garfe beza bet
Evit hoc'h enori evel ma vije dleet. O ! (bis)
7. Mil bennoz da Zoue, ha kement all deoc'h-c'houi :
Ho puhez ken kristen a zo eur skouer deomp-ni. O ! (bis)
8. Mari, o Gwerc'hez vat, skuilhit eur wechig c'hoaz,
Warno grasou dispar, ma raimp o c'hantvet bloaz. O ! (bis)
9. Hag en ho Paradoz, Mamm vat, me a c'houienn
Evit Tad-koz, Mamm-goz, eur gaer a gurunenn. O ! (bis)

LAOUENANIG-BREIZ.

(1) Pe : ho mabig paour.

Imprimatur :
Kemper, 17 mae 1949.
J. COTTEN, vikel-vras.

YANN HAG AN DIVINOUREZ

Yann n'en doa nemet eur veoc'hig : eun devez, siouaz dezañ, e veoc'hig a gouezas klañv bras. Ha setu heñ mont da gaout an divinourer, evit goulenn diganti eun tamm louzou-sko bennak da barea e baourkêz beoc'h.

An divinourer ne roas tamm louzou ebet da Yann, met lavaret a reas dezañ mont da gaout an aotrou person d'e breshital, ha goulenn diganti eun oferenn a c'hiz nevez.

— Eun oferenn a c'hiz nevez? eme Yann.

— Ya, eme an divinourer! Te lavaro d'ar beleg kregi gant an oferenn dre ar penn diweza evit echui dre ar penn kenta : neuze, da veoc'h a zo sur da barea.

— Mat, eme Yann! Souezus e kavan ar pez a lavarit din; met, koulskoude senti a rin ouzoc'h... Pegement e vankan deoc'h?

— Kant skoed, eme an divinourer.

Yann a ya d'e c'hodell, a laka a galon vat e gant skoed war an daol, ha buhan en hent, mar gouie, d'ar gêr.

Antronoz, Yann n'edo ket diwezat oc'h en em gaout er presbital. Ouz e welet o tont ken abred, berr warnañ, an aotrou person a c'houlennas diganti :

— Asa, Yann, petra'zo a nevez ganez'ta, pa'z eus kement a brez war da gorf. Daoust ha Perrin a vefe klañv?

— O! ka... kals gwasoc'h eget an dra-ze, aotrou person, eme Yann. Va beoc'h eo a zo prest da vervel, ha... hag am'm eus c'hoant e lavar... varfec'h eun oferenn eviti.

— Eun oferenn evit da veoc'h? em an aotrou person, souezetoc'h eget biskoaz.

— Ya! eme Yann. Bet oun o kaout an divinourer, hag he deus la-la-varet din goulenn eun oferenn, ha... hag eun oferenn a c'hiz nevez.

— Eun oferenn a c'hiz nevez? eme an aotrou person, dispourbellet e zaou-lagad muioc'h-mui.

— Ya! eme Yann. Ha c'hoaz he deus la-la-varet din goulenn diganeoc'h kregi en ofereñ dre ar penn kontrol.

— Mat! eme an aotrou person, peogwir e fell dit kaout eun oferenn a c'hiz nevez, e ranki ivez chom en oferenn-ze en eun doare nevez.

— Pe... penaos'ta, aotrou person, e rankin chom?

— Penaos? Met da benn d'an traoñ, ha da gilhourou en êr!

Yann a welas edo an aotrou person oc'h ober goap anezañ, hag a dfoas buan war e zeulou.

Endra ma tizroe d'ar gêr, gant e govad mez, e vouldinelle en e skouarn — met gwall ziwezat — ar c'homzou en doa klevet ar vugale o lavaret meur a wech, hag en doa lavaret ivez e unan, p'edo bihan :

Ar wazed a ya da gaout an divinourer

Nez int nemet genaouerien.

Hag ar merc'hed a ya da gaout an divinourerzed

Ne d'int nemet genaouegezed.

L. B.

En hanv deuit da

OSTALERI "AR GWAGENNOU"

HOSTELLERIE LES FLOTS

AOD AR RIS-PLQARE

E KICHEN-DOUARNENEZ

DIGEMER MAT EN TI

TRAOU EUS AR GWELLA

DA ZEBRI HA DA EVA

TI-LOJA IVE

Skriva d'an ltron :

LE PENNEC Yves

PLOGONNEC (FINISTÈRE)

Tél. { N° 1-90 Douarnenez
(Juillet, Août, Sept.)
N° 5 Plogonnect permanent

PENAOE E TOUGENN

EUR PLAC'H YAOUANK HE DISGLAOIER

Gwelet ho peus meur a wech, sur oun, eur plac'h yaouank gant he disglaoier (a anver bremañ « parapluie » pe « parasol », diouz ma vez an amzer!).

Anaout a c'hellit soñjou ar plac'h yaouank-se hepken o welout penaos e tougenn he benveg, diouz an dud en em gav ganti war he hent. N'am c'hredit ket? Gortozit...

Lakeomp e ve glao o koueza. Ha Chanig o treuzi ar bourk, an doenn-zeiz a-us d'he fenn. Ha flik ha flak!... Met setu o tont er-mêz eus ar burobutun, Soazig, he mignonez. Houmañ he deus eur vantell-c'hlae (eun « trench coat », a lavarer hirio!). Chanig a garfe ive kaout unan, met ar vamm a zalc'h tost d'ar yalc'h! Neuze Chanig a zoubl eun tammig he « parapluie » kuit da veza re anavezet gant Soazig hag ar bourkiz!

Eur pennadig goude, ec'h erru gant Per ar Penker : eur paotr a zoare, ha pinvidik war ar marc'had. Daoust ma oa goloet he fenn gant he disglaoier, Chanig he deus hén anavezet hepken diouz e voutou-ler melen. Dioustu e sav he benveg, evit diskouez eo hi, Chanig, eo a zo o tremen, en eur roda evel na bar hini-all er barrez a-bez. Eur mousc'hoarz, eur gomzig pe ziou, eun hoj-penn da lakât ar bleo rodelllet en o flas. Piou oar? Eun dervez marteze?... Bez' he deus 22 vloaz ha Per 25!...

Mont a ra Chanig betek ti ar gemenerez, Solange, merket « Modes » war an nor. Met ne chom ket pell. Moarvat evit gellout konta eo bet e ti Solange, hag ez eo hi, Chanig, eur plac'h yaouank « à la mode ».

Glao a ra atao. Met se ne ra ket. Per a zo er bourk, emichañs e ti ar perrukenner. Ha Chanig dre zirak an ti-ze, an disglaoier kostezet, e-riskl da veza distrouset, rak c'hoant he deus da veza gwelet gant Per; ha koulskoude ar glao a zeu eus an tu-ze. Petra na ve ket gouzañvet!...

N'eo ket Per en em gav ganti, met Tintin Mari! Dioustu eo lakêt dres an disglaoier, kuit da veza gourdrouzet. Eur gerig pe zaou evit gouzout penaos emañ ar bed gant ar gerentiaj, ha pep hini diouz he zu.

Sell! Annik! Piou' dije soñjet? Er-mêz gant an amzer-mañ? Ret eo kaout kouraj! eme Chanig. Annik eo merc'h merour Traoñ-ar Bourk. Mat da labourat, hag ouspenn, yac'h a gorf hag a ene. Ne ra ket diouz ar c'hiz, setu ma feu d'ar bourk gant he boutou-koad hag eur vantell vras, a c'holo anezi eus he fenn betek he zreid! Chanig a zach he zoenn dirazi, rak mez he deus o welout ez eus c'hoaz plac'hed yaouank a-c'hiz-koz en he farrez!...

D'ar mare-ze e tremene dirak an ti-skol, oc'h ober korn e-kichen ar vered. Eur sourrad avel-dro, hag an disglaoier, hep ehan kaset ha degaset eus an eil skoaz d'eben gant Chanig, a ro krog d'an avel ha lakêt war an tu-enep.

Paourkêz Chanig! Beza « à la mode », na viras ket outi da veza trempet evel bara-zoubenn. Ar bleo rodelllet a zirodellas, ar penn a blegas, ha den h'he gwelas o vont d'ar gêr, rak kemer a reas eun henttreuz, adreñv an iliz.

Yann GORRIGAN.

Teñzor an dintin goz

Kendalc'h

Fañchig Kideller, paotr yaouank c'hoaz dre m'en deus bet e zac'h gant Soazig an Togonou, en deus bremañ rannet e diegez gant e genderv : nevez mervet eo e voereb koz, aet d'ar bed all hep beza gallet lavaret sklaer he c'homzou diweza.

Eur vintinvez, a greiz m'edo Fañchig, a gevred gant Yann, o troc'ha melchenn e park ar Peulvean, e teuas eun heugenn d'ar pennher. Dilezel a reas a daol-trumm e labour, sank a troad e falc'h en eun duriadenn-c'hoz, ha kemer eur varbigell eus ar c'harr evit mont ganti da zispac'ha ar vein bihan, an drein hag an drez, tra-war-dro d'ar maen-sounn, bet gwerniet eno, ouspenn pemp mil bloaz a oa, gant paotred ar bouc'hili mein-lufret.

Ouz e welet oc'h en em zifreta, endra c'helle, da lopa ken na ziaoule war wrimenn ar Maen-hir, e soñjas da Yann e oa deuet eur fourrad d'e genderv.

Hag heñ da lavaret neuze :

— Eun teñzor eo a glasket aze, douetus, Fañchig, pegwir e kemerez kement-se a boan da drabigellat?

— Forz a ra dit-te, sioc'han, ar pez a ran-me amañ hag ar pez ne ran ket, a respontas ar furcher, en eur skei gwasoc'h-gwaz.

— Fañchig, Fañchig, arabat dit mont e kounnar evit ar pez emañ o paouez lavaret! Ya, ya! ar wirionez a zo ganez! Nebaon, me a jomo peoc'h gant va genou hag a beurgargo ar c'harr a velchenn e keit ma vezi o c'houlia gouriz strouezek ar Peulvean. Kemer da amzer!

— Ha te, paotr, hast bnan ober da garrad melchenn, ha mont d'illo gantañ d'ar gêr.

Karget gantañ ar c'harr; sugellet ar garg ha sanket doun enni laonennou an diou falc'h, e krogas Yann e penn Glazenn, ar gazez-leur... ha dao d'ar gêr, o lezel ar c'hasker e unan-penn war an dachenn, da duriellat en dro d'ar maen-sounn.

Ar paourkêz Fañchig a doullas eur foz en dro d'ar pikol maen louet : netra ne gavas! Teñzor an dintin goz n'edo ket enol Ret oa klask e lec'h all.

Sec'ha a eure ar c'houeriad ar c'houezenn diwar e dal, lakaat e venveg war e skoaz, ha loc'ha gorrek ac'hano evit mont etrezek Kervrueg. Yann her gwelas o skourra e varbigell el lab. Hag heñ da lavaret war zigarez farsal :

— Ac'hanta, paotr! En em gavet omp ivez'ta? Chesus! Doare fall a gavan warnout da vihana! Klauñ out? Ez an buhan da gerc'hat dit eur banne dourvel da eval!

Fañchig a azezas neuze war eur c'houfr koz, en eur lavaret :

— Ne rafes ket fall mont, Yann, rak sec'hed bras am eus, ha skuiz-marouñ! Pemp munutenn goude, edo torret sec'hed ar paotr ha deuet gwellaenn ennañ. E genderv a gendalc'has, fentus :

— Setu aze, emezañ, petra c'hounezer oc'h ober skouarn vouzar ouz an hini a lavare dit edos o poania en añer, o rei da boan evit netra, oc'h ober labour fall!

— O Yann! an aesa tra da ober er bed eo, kemeret abeg el labour c'hraet! a respontas, dichek, ar c'houeriad yaouank.

— Hag an diaesa eo kemeret el lec'h ma n'eus ket, a respontas Yann, gant eur vouez fentus.

EUR BERN AOUR KUZET MAT

En diwez, a forz da glask, e teuas pennher Kervrueg da zivinout petra oa ar geriou a zrailhas dezañ e dintin Annaig, p'edo war he zremenvan. Gant ar « Mo... ar... di... an ar an... orn » en doa klevet, e teuas a benn da zével an diskleriadenn : « Moger ar c'holomdi, dindan ar maen-korn ».

Na pet gwech n'o doa ket ruilhet ar geriou-ze, dre e benn! Ar re genta, kouls hag ar re ziweza, a gavas, abred awalch o flas. Met ar re a oa e kreiz a jome luziet : « di... an ar »? Holl vogeriou e diegez en em zifrete dirak e spered... Ne gave ket! Eun nozvez digousk eo a zegasas ar sklerijenn : en dro-mañ avat edo gant!

Hag ar c'hañfard, dao d'ar c'holomdi koz (klud ar goulmed pe dubeed), aet, pell bras a oa, da glud d'ar fraved ha d'ar c'haouenned. Tret, distrei ha kildrei a eure ar paotr yaouank tro-war-dro da di ar golomed, e fri er vann, e spered digor-frank hag e zaoulagad dalc'hmat o para ouz mogerou kinviak an ti-mein a roas gwechall repu da villierou a laboused-doñv.

Sellet a reas piz ouz diavaez ar c'holomdi, hep kaout skeud ebet eus ar pez a glasse.

Neuze e soñjas ar c'hasker e vije mat dezañ mont da gerc'hat eul letern d'her sklerijenna endra ma vefe o weladenni an tu diabarz ivez. Eno, hep mar, en dije an eurval da gavout ar « maen-korn » a oa o kuzat teñzor e dintin goz, aet da anaon, daqu vloaz a oa.

(Da genderc'hel.)

AB-SULIO.

Anavezet mat-tre eo ar « rouzig » e Breiz. Penaos e c'hellfe beva merc'hed ar vro-mañ, ma n'o defe ket tu da gafeta? Plijout a ra dezo blaz ha c'houez an dourenn-ze? Ya, sur. Debri eun tamm bara-amann da heul? Evel-just! Met dreist-holl na distagellet mat eo an teodou gant an evaj-se! Ober a ra evel an eoul d'ar rod. Ha se, dreist-holl, eo plijadur vrasa ar c'hafeta, neketa?

Koulskoude abaoe 1940 eo bet diaes-meurbet kaout ar greun prizius-se. Nag a draou o deus bet an enor da veza graet anezo « kafe » : mez, piz-c'houero (« kafe ar vro »), heiz, h. a.

Bremañ c'hoaz n'eo ket gant ar c'hard-lur miziek e c'heller kafeta e gwirionez bemdez. Neb a c'hell degerout he mignoned gant kafe pur, hounnez a rank kaout darempredou gant estren. Pe neuze eo eur wreg pinvidik. Rak, evel pep tra, kafe a gaver er mar-c'had kuz... gant m'hoc'h eus mounnez bras d'e baea.

Koulskoude gwez-kafe a zo c'hoaz er bed; Met ne roont o frouez nemet evit aour, Hag er vro-mañ, n'eus mui nemeur eus an danvez melen-se... nemet e vefe e beg ar gwez-pupli d'an diskar-amzer.

N'eus ket gwall bell 'zo m'eo implijet ar c'hafe e Breiz. Bremañ 40 vloaz, ne oa ket anavezet dre amañ. En Arabia, en Etiopia (bro an Neguz), eo bet graet gantañ da genta, bremañ pemp pe c'houec'h kantved 'zo. Kavet e vefe bet eno dre c'hrad ar givri. Eun di-waller-givri eo hag a daolas kont pegeñ beo-buhezek e teue da veza e

loened, goude chaokat deliou pe c'hreun ar wezenn-gafe. Hag an dud a reas evel ar givri!

Implijet eo bet ar c'hafe e Frañs, war-dro kreiz ar seitekvet kantved. Gant an dud pinvidik heñken, ha daoust da enebiez ar vedisined, Muioc'h-mui eo en em astennet an implij anezañ abaoe. Deut eo da veza eun dra « ret ». Ha war an taol, eo deut ivez da veza pinvidigez penna broioù 'zo : ar Brazil, dreist-holl.

Er vro-se ez eus douareier ruz... ha druz, diwar menezioù-tan. Warno e weler eun niver bras-kenañ a wez, dezo etre 7 ha 10 metrad a uhelder. Er gwez-se, deut d'o zri bloaz, e sav eun doare kighez. Pa vezont azo, e vez dastumet ar c'highez-se, ha disklorennet evit kaout an diou c'hafeenn a zo enno. Kement a gafe a vez a-wechou er Brazil ma vez taolet les-tradou er mor, pe c'hoaz e vez graet gantañ evit tomma ar stlejerezed-treñ. Kement-se evit mirout na gouezfe ar priz!

Nerz ar c'hafe eo ar c'hafesun (caféine). Hemañ a zo dreist evit rei lusk d'ar galon ha d'an holl nerven-nou. Implij re a gafe kreñv a c'hell, avat, ober gaou ouz ar galon, o lakaat anezi da dalmi. Diwar re a alkohol e teu kleñved; war-lerc'h re a gafe, e c'hell c'hoarvezout kement-se ivez.

Ha, sur oun, goude lenn ar pennad-mañ, ez ay ganeoc'h, ha gant plijadur, eul lomm « rouzig » muioc'h, dezañ eur vlaz... gwelloc'h eget biskoaz. Yec'hed deoc'h!

Kaourintin Riou.

AR BREZONEG E BREIZ

Eun dra souezus-kenañ, burzudus zoken, a zo o paouez c'hoarvezout en unan eus broiou ar Zav-Heol, an Douar Zantel.

Pobl ar Juzevien, trec'het gant ar Romaned araok m'oa ganet Hor Zalver; a oa strewet du-mañ du-hont, dre ar bed a-bez, abaoe naontek-kant vloaz'zo. Ne jom'e Bro-Jude, goude ma tivroas an Hebreed, nemet eun nebeut kouverien reuzeudik ha dizek, hep galloud ebet, ha ret dezo suja d'an estren. Ankouna-c'haet e oa ganto, kouls ha gant o c'henvroiz all o veva e pevar c'horn ar bed, yez o c'hentadou, an hebreeg, bet komzet gwechall gant pobl Doue ha Profeted al Lezenn goz.

Pep digarez a oa da gredi ne zavje mui yez Israel eus a varo da veol!

Ha koulskoude, petra a welomp hirio an deiz? Ar bobl-se, kouezet ken izel, o perc'henna a nevez, goude beza stourmet kalonek, ar gwirion kollet ganti abaoe keit all.

Ne gomzimp ket eus rouantelezh Israel savet adarre... Ar pezh a zell ouzomp eo al labour graet war dachenn yez Israel: peadra d'hor sabatuil!

Hanter-kant vloaz a zo, ne oa nemet eun den, unan hepken, Ben Yehuda, o c'houzout c'hoaz ar yez a gomze tud e ouenn gwechall. Mat! An den-ze en deus lakaet n'ouzout ket pet kant mil Juzeo da zeski an Hebreeg, a oa deuet da veza eur yez estren evit bugale Abraham ha Jakob: bremañ, an Hebreeg a zo yez eur bobl niverus awalc'h, ha brudet dre ar bed. Enor dezañ!

Pebeuz skouer evidomp-ni, Bretoned! Arabat deomp fallgaloni eta! Poaniomp ivez, evel Ben Yehuda, n'eo ket avat da zegas d'ar vuhez eur yez varo, met evit ma kendalc'ho ar brezoneg, hor yez deomp-ni, da jom atao beo-buhezek, ha da veza komzet muioc'h-mui gant hor c'henvroiz.

YANN-GÉRYANN.

Tennet eus « Ar Falz », kelaouenn ar Skolerien lik brezonegerien, meurzh 1949, p. 5-6.

Les cours de breton qui fonctionnent :

...Dès à présent, le nombre des cours facultatifs de breton déjà ouverts est des plus encourageants. En effet, dans le Finistère, on compte déjà quatre cours organisés, deux depuis novembre, deux autres depuis janvier :

Lycée de Garçons de Quimper; Lycée de Jeunes Filles de Quimper; Ecoles Normales de Quimper; Collège Moderne de Jeunes Filles de Quimperlé.

D'autre part, un cours de breton a été demandé au Lycée de Brest par M. le Proviseur, à deux reprises, et un professeur a été proposé pour ce cours...

Dans le Morbihan, on nous a signalé tout récemment l'ouverture d'un cours au Lycée Jules-Simon, à Vannes, et il est question, croyons-nous, d'autres cours dans le même département.

De même dans les Côtes-du-Nord, plusieurs cours seraient en préparation.

Pétition des Normaliens de Quimper.

Les élèves-maîtres de l'École Normale d'Instituteurs de Quimper ont, en décembre dernier, signé une pétition demandant que l'étude du breton soit permise et organisée dans les quatre années de leur Ecole, et que le Breton soit admis au Baccalauréat. Cette pétition, qui a reçu l'adhésion de 108 des 110 élèves-maîtres, a été transmise par la voie hiérarchique à M. le Ministre de l'Éducation Nationale.

Daoust hag ar brezoneg n'emañ ket war hent da zont da veza yez an dud desket? Me ho lez da gompren!

Y.-F. AR F.

C'HOARIOU

RESPONT DA C'HOULENNOU MIZ MAE

Divinadennou.

1. — Er familh-ze ez eus pemp merc'h, hag a zo holl dall, hag eur mab hepken.
2. — Dirak ar skeul e saver an troad, e lec'h, dirak ar barner, e saver an dorn.
3. — Ret eo kemer an treñ araok ma vez tremenet; ar c'hafe avat ne c'hell beza kemeret nemet goude ma vez tremenet (dre ar zil).

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	R	O	U	A	N	E	Z	
2	O	R		V	A	L		A
3	U	N	V	A	N	I	E	Z
4	E	A		N	N	A		E
5		D	E	K		Z	I	
6	R	U	Z	E	H		R	A
7	O	K	E	D		L	I	N
8	I		L		M	E	N	O

Geriou-kroaz, N° 13.

KLASKIT EN DRO-MAN :

Divinadennou.

1. Pere eo an tri zra diaesa da gas d'ar foar? — 2. Petra a ra an dro d'ar park, hag a jom atao en e blas? — 3. Ar peder dimezellig mañ a ra ive tro ar park : en disheol, daoust d'an heol, en disglao, ha pa ve glao, gwech luskellet, gwech dirollet. Petra int?

Geriou-kroaz, N° 14, gant Kerlann.

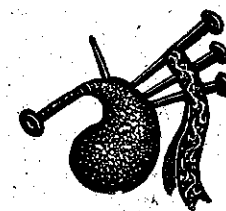
	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

A-blæen :

1. — Tan en oaled d'ar goañv.
2. — Eur jilpadenn. — Tennet eus ar bezin. — Te a yelo.
3. — Da Anaon ez eont. — Awechou e lavarer « uz » en doare-ze.
4. — Lakaat urz.
5. — Diou vogalenn, pe ane eun ouenner vrudet en amzeriou koz.
6. — Bragou eur Bigoudenn. — Ouspenn awalc'h.
7. — Da zebri soubenn. — Kador eur roue.
8. — A gan en ilizou bras. — Ger-mell (article).

A-zerz.

1. — Ano eur miz.
2. — Mab an dañvadez. — Eur golo war ho penn.
3. — A-us d'ar penn pa vez sklaer an noz.
4. — Youc'het pa vez poan.
5. — Doura a ri. — Daou a zo, unan mat hag unan fall.
6. — Gwiniz. — Eus ar verb « beza ».
7. — Dindan ar yar, e Pont'n Abad. — Eus ar verb « rei ».
8. — Beaj eul labous.

GRANDS MAGASINS TREANTON

FONDÉS EN 1848

Place de l'Église et Place de Lourdes

LANDIVISIAU

Téléphone 7

Grande-Place

SAINT-POL-DE-LÉON

Téléphone 130

Quincaillerie, Ménage

Electricité, Fournitures Industrielles

Matériaux de Construction

Charbons, Bois du Nord, Fers, Métaux, etc...

On trouve de tout chez **TREANTON**

LEORIEREZ SANT-KAOURINTIN

J. Guivarc'h mab

Straed Kereon, KEMPER

Téléph. 7-03

Levriou - skol

Pep tra evit ar skolidi
hag ar bureviou

Levriou - oferenn

Levriou - kan

Levraoueg

Poupées. Broderies

Le MINOR

Pont-Sabbé

Bretagne

Lans da Vicheriou ar Vro

Mark ar Berr "à la Ville d'Ys" (Ker-Is)

16, Boulevard Kerguelen (e-kichen ar Post). — KEMPER

Pour Tout
ce qui
concerne
la PHOTO

POUILLOT-EHANNO

PONT-L'ABBÉ Téléph. 1-21

ON SE DÉPLACE SUR DEMANDE

POMMES de TERRE - GRAINS - ENGRAIS - FOURRAGES

Alain PÉRON

57, Rue Ernest-Renan, PONT-L'ABBÉ (Finistère) — Téléphone 24

LIBRAIRIE LE DAULT

16 bis, Rue René-Madec - QUIMPER

LIVRES - GRAVURES - ANCIENS & MODERNES
Tout sur la Bretagne

Achat de Livres (et de vieilles reliures)
se rend sur place à ses frais

Chapellerie JEAN LE DRÉZEN

RUE JEAN-JACQUES-ROUSSEAU, PONT-L'ABBÉ

GANTS • CRAVATES • BAS • NOUVEAUTÉS

TECHNIC-RADIO

ÉTABLISSEMENTS MICHEL CARIOU

15, Rue J.-J. Rousseau - PONT-L'ABBÉ

Toute la Radio

Téléphone 114

Imprimerie Centrale de Bretagne

EDITIONS
REVUES
PÉRIODIQUES

PROGRAMMES
TOUS TRAVAUX
COMMERCIAUX

36, Rue Richard-Lenoir, 36

RENNES

KIRRI-TAN AR C'HREIZKÉR

LAGADEC-RIOU

SERVIJ AKETUS ETRE ROSGO HA BREST
BEAJOU EUREJOU

KASTELL-PAOL

POUR vos REMORQUES pour TRACTEURS
et ESSIEUX AGRAIRES

en tous Genres Fabriqués en nos Ateliers

Adressez-vous à la Maison

LE JOLY & FILS

44, Rue du Pont-Neuf - SAINT-POL-DE-LÉON - Tél. 55

PNEUS NEUFS ET RÉPARATIONS

Augustin LAURENT

KASTELL-PAOL

A c'hell kas da bep lec'h :

Hall frouezou an douar - Frouez prim - Kaol bleunv

Arilhaad - Ognon - Avalou-douar

(da hada kauls ha da zebri)

Kolo - Ludu

Tel. 134

POMMES de TERRE en GROS

Spécialités pour semences

CHOUX-FLEURS, ARTICHAUTS & FRUITS

Téléphone 2-33 (jour et nuit)

Boîte Postale 61

H. CAMBERLEIN & Cie

S. A. R. L. au capital de 200.000 francs
EXPÉDITEURS

SAINT-POL-DE-LÉON (Finistère)

Annexe - PAIMPOL - Téléphone 2-10

FORGE - CHARRONNAGE

MACHINES AGRICOLES

Jean-Marie RIOU

49-52, Rue du Pont-Neuf

SAINT-POL-DE-LÉON (Finistère)

CARROSSERIE EN TOUS GENRES

KOADACHOU EVIT AN TIEZ

ARREBEURIOU WAR C'HOULENN - ARREBEURIOU SKOL

S. CELTON

23 ha 25, Stræd Roziars - KASTELL-PAOL

Tel. 2-50

HALPER & Cie

BORDEAUX

BEAUNE

Graines
Fleurs Naturelles
Faïences
Couronnes

U^{lle} Hily

2, rue d'Arvor et 3, rue Pasteur
LANDIVISIAU Téléph. 62

LA COOPÉRATIVE FORESTIÈRE

BOIS DE CHAUFFAGE

8, Place Saint-Michel, SAINT-BRIEUC

GAZO-BOIS

Siège Central : 34, Place des Lices, RENNES

ACHATS — VENTES

Téléphone 55-75

Dans un cadre agréable...

Une table de choix...

Une cave renommée...

Restaurant GIRAUDEAU

(BAR PARISIEN)

13, Rue Jean-Jaures, QUIMPER

Brezoneg en ti